

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSEG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I. ső emelet,
hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok nem adódnak vissza.

Felölös szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban,
hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők
és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1,50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenkint kétszer:
Vasárnap és esütőtől kőn.

Az egyetem reformja.

Csáky gróf közoktatásügyi miniszter egyetemi reformtervezete foglalkoztatja most ismét az ország közvéleményét. A tervezet minden során a legnagyobb abszurditás, a legvadabb képtelenség húzódik végig. Tartathatlanságát ma már a kormányparti napisajtó is elárulja.

Csáky miniszter túlságos érzékenyen sértődött meg az egyetemi polgárok költeményén, amit a 25. §. glossálásáról az egyetemi folyosókon még ma is szavalnak, és ezért bosszút akar állni minden halandón, aki csak az egyetem falai közé kerül.

„Minden egyetemi polgár köteles rendes időben megjelenni s nem elmaradni” — így szól a reformtervezet egyik pontja, amelyvel a miniszter azt akarja megérteni, hogy jövőre minden beiratkozott tanuló jelen legyen az előadásokon s nem mint eddig sokan, kényérkereset után is láttak s így az egyetem falán kívül töltötték idejüket s csak a vizsgákra jelentek meg.

A miniszter unak ama skrupulusaihoz, hogy az egyetemen kívül levő rendes tanulóknak nem foglalkozni tanulmányaikkal, sok szó hozzáfér. A mai rendszer szerint, — mert ez jövőre is így marad, — nézetünk szerint, miért ne nélkülözhetné a tanuló a tanár előadását? Hiszen ez egy sem áll egyébből, mint, hogy a tanár a saját tankönyvéből fölvessza azt a részt, amelyet a tanuló (egy egyetemi polgár) abból e nélkül is szóról szóra megtanulhat.

A szegény sorsu fiu, aki gimnáziumi tanulmányainak bevégezése után beiratkozik az egyetemre, de hivatalbéli szolgálatba kénytelen lépni, miért ne tanulhatna meg a római jogot, ha könyve van, s miért ne volna becsátható vizsgára, ha el van készülve?

A reformtervezet második része, mely a tanulók szorgalmának fejlesztését oktatási előmozdítani, nagyon gyenge bázison épült. Azt akarja a miniszter, hogy a jogegyetemi polgár, éppen úgy, mint a gymnazista folytonosan vizsgálázzék.

Semmi esetre sem tartjuk a miniszter úr e tervbe vett intézkedését helyesnek, mert ez által a gépies magolásnak volnának rabjai a tanulók, és megfosztatnának a szellemi fejlesztés minden feltételeitől, mivel így egyéb dolguk sem volna, mint kizárólag folyton csak vizsgára készülni — éppen úgy, mint a kis gyermeknek, aki csak azért tanul hogy a verset líba nélkül elmondhassa.

Ha az egyetemen folytonosan csak a vizsgák letovésének gondján töri a fejét a tanuló, mikor lesz ideje a tudományokkal igazán és komolyan foglalkozni, kutatásokat eszközölni, szoval tanulni és a tankönyvekben lerakott tételreket más idegen kutforrasokban is fölkeresni.

Kiesnyes okok miatt kár volna olyan szigorú dreszsúra alá venni az egyemet! Így is elég méltatlan és igazságtalan elbánásban részesül a tanulók legnagyobb része!

A beiratási díj és a tandíj szabályozása, amelynek rendezését évek előtt és meg-megújulva a képviselőházban is már többször megsürgötték — szintén benne van a miniszter tervezetében — s megvalljuk az egész tervezetnek ezen egyetlen egy pontjához mi is szívesen hozzájárulunk, mert az egyetemi tanszabadság veszélyeztetését láttuk mindig a régi rendszerben, dacára annak vagy éppen azért, hogy a tanuló alhoz a tanárhoz iratkozott be, amelyikhez éppen kedve volt.

De mi történt ezután, a vizsgáknál?

Ha a tanuló a vizsgálóbizottságban nem az a tanár vizsgáta, akinél beiratkozva volt, ez a tanár már mindjárt nem jó szemmel nézte a vizsgázót, s esetleg ha jól felelt is megbuktatta vagy visszavetette, mivel — nem a helyes definitiót használta. Hogy pedig a tanárok közt is az ilyen eljárás haragot szült, talán nem is kell mondanunk. Tisztelet a kivételnek!

Az egyetem minden esetre rá szorul a reformra, de fölülről. És hogy a vetékedés a tanárok közt is végre valahára megszűnjék, talán jó volna ha a tanulók a dijakat egy közös kasszába fizetnék be, amiből aztán az állam fizetné a tanárokat.

A sorsjegytörvények hátrányos következményei.

Még csak hetek múltak azóta, hogy a sorsjegytörvények életbe léptek és máris mennyire érzik a közönség annak hátrányos következményeit. Csakhogy meg kell jegyezni, hogy nem a sorsjegytörvények lényegéből folynak e következmények, hanem azok egy részének értelmeiből, a kik a sorsjegyek forgalombahozatalával iparszerűen foglalkoznak.

Az első baj, a melyre e helyütt rámutatni akarunk az hogy azon sorsjegyek, a melyek osztrák bányegyel el vannak látva aránytalanul drágára tartatnak szemben az osztrák bányegyzsrel el nem látott sorsjegyekkel. Sőt ma már a dolog úgy áll, hogy a kisebb bankároknál egy osztrák bányegyel el nem látott Bazilika, magyar vörös kereszt, vagy Józsv sorsjegyeket alig lehet eladni.

A „bankár” ur a legtöbb esetben azt mondja, hogy ez a sorsjegy nem ér semmit s ha mégis részánja magát, hogy megvegye, akkor a rendes árnál legalább 1 frittal igér érte kevesebbet. Különösen a szegényebb sorsnak érzik ezt a bajt, mert 1—2 db. sorsjeggyel nem igen mehetnek valamely nagyobb bankhoz. Elkéintve attól, hogy Magyarországon csak a magyar sorsjegytörvény bír érvénnyel, a melyben pedig egy szó sincs arról, hogy a Bazilika, Vörös kereszt vagy Józsv sorsjegyeknek osztrák bányegyel kell elátva lenniök, a jelzett roppant magas árkölömbözet teljesen önkényes. Mert igaz ugyan, hogy az a magyar sorsjegy, a melyen rajta van az osztrák bányegyel, Ausztriában is forgalom képes és ez okból valamely többet ér, de ez a „valami” legföjebb 20—50 krig mehet és tényleg a tőzsdai forgalomban nem is megy többre. Az egész dolognak egyébiránt az a genesisie hogy mikor az osztrák sorsjegytörvény életbe lépett, egyes délmagyar bankárok megremítették a közönséget azzal, hogy nagyban hirdették, miszerint az olyan sorsjegy, a mely le nem bélyegeztetik „holt bírtok” marad és „érvényét veszti” stb. E rémitgetést kihasználták először a sorsjegyek bélyegzésével, a melynek közvetítéséért busás árakat fiztettek maguknak, most meg kihasználják a sorsjegyek eladásánál.

Bécsben is van kiterjedt sorsjegyzület, de az ottani üzlet osztály szolidabb elveket vall és nem zsákmányolta ki a sorsjegytörvényeket tisztességtelen agiotage ezéjaira. Kiténik ez abból, hogy a bécsi tőzsdén a bélyegezett magyar magán sorsjegyek csak néhány krajczárral esnek magasabban, mint Budapesten a le nem bélyegzettek, sőt kiténik a jegyzések összehasonlításából az is, hogy van olyan magyar sorsjegy, mely Bécsben le-

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

A könyvtár.

(Vége.)

A pusztákon népcserda kóborol;
Kenyért nekik a forgó szél sodor. — — — — —
Sikanán ormán dörgő felleg ül;
Tüzes villámok cikáznak körül. — — — — —
Haptákok áll a nap és vérzik Gábaon;
A trombitával meg győz Gedeon. — — — — —
Hol legsűrűbb a palmaerdők árnya,
Szüzességét siratja Jefe lánya. — — — — —
Midőn a mennyet csillag szórja be,
Megzendul David hárfáeneke. — — — — —
Üvölt aztán a próféták hada
S indignálódik Balám szamara. — — — — —
Betlehemből száll el édes dana:
A szuzanyának áltató dala. — — — — —
A Krisztus szől beszédet a hegyen,
Kit ő átsengnek évezreken. — — — — —
Hozsannaz im felé fölött s gyerek,
Utána meg kiált fésztsd meg-ez. — — — — —
Álom borong a Getszemanín és
Csók hangzik el mint kigyószisszenés — — — — —
A végkiáltás . . . fog-e égbe szállni;
»Eli! Eli! Lamma Szabaktáni!» — — — — —

El innen, lázas lelkü párnakönyv!
Aludni rajtat én már nem tudok.
Egy filozófia jobb lesz talán,
(Mindegy: ő vagy modern kerül alam.)
Mitől okosabb senki sem leve,
De tőle megbutult sok böles feje,
Csak egy hizott: az aquinói szent,
Más elsoványul tőle s fálnak ment.

Fákyám sereg és néha föllobog
Fáradt vagyok s az álom mégsé' jó.
Halkan percegnek itt a könyvmolyok:
A tudomány így is élvezhető.
Mily óriási könyvespoort ez itt!
Ebbőr tartja a bölesek lelkeit.
S a min agyuk kérődzött legtovább,
Aranybetükkel kívül írva át.

Disznó bőrében gyónik Agoston.
Fatáblák közt hajóz Kolumbus el;
Mig Klimius csak kenderrostokon
Jár föld alatt, s mit főnn nem az itt lel
Báronyba kötve Martialis im,
Talány a megnyalt köntösből reped . . .
Tépett selyemben Cadicre Katalin,
Kit jó pater Giard árnyéka fed,
Danténak poklán korhadt a lemez.
Giovanni Boccaccio meg rongy s piszok.
Látszik sokat forgatva volt emez,
Amabban most is őrlő sző riszog,
Plató, Keppler, Bossuet és Leibnitz ép,
És mind ki följobb emlék eszt.

Böles és bolond lelkek raktára ez!
Öröke téve tenger gondolat:
Az emberanyag fényes lángjai,

Az állatvérnek kéjhullamai, —
Félig kínestar, félig szemétkukac.

Hol van a költő, kinek itt e mű
Szívében álmódó örlék hűn éri?
Hol a tudós, a megbámult eszű?
Kit érdekeltek föld rejtelmei.
Hol van az orvos, a ki önmagán
Próbálgatá a mérgek erejét . . .
A filozóf, ki sok lelki tusán
Saját szívét vagdalta szerteszt . . .
Hol van a szent, az istenbirtető,
Ki istent nem hitt, mégis üdvözült!
Hol van még számtalan tudós velő,
A melynek fénye itten öszgyült . . .
Nagy ideálisták, kiket nem érte meg
Az állatéleti közönséges tömeg
S kiknek agyában népek boldogsága fött,
Boldogságuk fájából törvén tűzölöt.

Amiótt egy mű, kívül kissé kopott.
Sokat nevettek rajta ujkorán:
Arról van írva, hogy: »A Föld forog!»
Csak három szó és mennyi tudomány!
Hol van, a ki először észrevette,
Hogy az úrben e Föld egy kis lapda,
Mely örülten forog, mióta elvetette
Az istenlábbal megrugott Nap, — anyja.

Fénylő aranynyal im, királyi mű:
Mi drága kívül, — érhet 100 bikát,
A szerző lám hasonló nagybecsu;
Bár könyvét nem, őt rég lefordíták.

Vörös marokinban az Iliás,
Mellette kékben az Odyssea.
Ezt Trantz kötö, amaszt Kohn Eliás

Közgazdaság.

Cs. kir. szab. Adriaal biztosító-társulat Triestben.
Az 1888-dik év ugyszólván a teherképesség próbaköve volt a biztosító intézetekre nézve. — Azok közé, melyek a próbát fényesen kiállták, bátran sorolható az »Adriaal biztosító-társulat«, mely azon érzékeny veszteség dacára, mely a jégbiztosítási osztályan érte, felette, kedvező zárszámadással léphetett biztosítottai és részvényesei elébe. — Az »Adriaal biztosító-társulat« immár azon helyzetben van, hogy függetlenítheti magát egyik vagy másik biztosítási ág üzletfolyásától. — Nagy biztosítéki tőkét oly jövedelmel hoznak az említett társulatnak, melynek segítségével az egyszemlét helyreállíthatja. ha egyik vagy másik üzletág veszteséggel járna. Az »Adriaal biztosító-társulat« 1888. évi zárszámadása igen tanulságos. Abból azon meggyőződés nyerhető, hogy csakis oly kiváló és nagy tőkékkel bíró intézetek mint az Adriaal biztosító-társulat állhatnak fenn rendíthetetlenül a jelenlegi versenyhullámzás közepette, míg fiatal, csekély rendkívül tartalékokkal ellátott intézeteknek létküért nehéz küzdelmeket kell vívniök. — Az említett társulat közgyűlése f. év június 6-án tartott meg Triestben, s az ez alkalommal beterveztett 1888 évi igazgatósági jelentésből a következő lényegesebb adatokat közöljük: I. Életbiztosítási osztály. — Ezen biztosítási ág az »Adriaal biztosító-társulat« által különös előszeretettel ápoltatik: korántsem folyamodik külsőleg sokakat ígérő és kápráztató, de valóságban üres kombinációk csabeszkozőéhez, hanem az egyenes és becsületes utat választja. Hogy eljárása helyes, mutatja életbiztosítási üzlete, mely évről-évre szép gyarapodást mutat fel; erről nézettságot tesz az 1888. év; A kiállított kötvények kerek 10 és fél millió frt tőke és 14,755 forint járadékra rugtak. A gyarapodás mult év ellenében 4.779.330 frt tőke és 8947 frt járadékot tesz, a biztosítási állomány immár tehát az 50 millió forintot túlhaladta. — Ez 50.334.381 frt tőke és 129.750 frt járadékot tesz. A halál és életetbiztosításokért történt kifizetések ezen ágazatok művelése óta 13.871.080 frtot igényeltek. A díjtartalék 750.550 frttal emelkedett és 9.793.653 frt tesz. Az életbiztosítási osztály a nyeresémenyvel biztosítottokra eső rész levonása után 106.809 frt 45 kr. nyereséget mutat fel. II. Elemi (tűz-, szállítvány- és jég) biztosítások. Míg az 1887. a tűzbiztosítás nagy veszteséggel járt, s a jégbiztosítási osztály díjbevétele 7.860.205 frtra rugott, vízbiztosításokra 2.303.268 forint fordítottat. Karokért 5.917.622 frt fizettetett, melyből 2.174.205 frt a vízbiztosításokra esik; ezenkívül 208.421 frt még függőben levő károkért tétetett félre. A díjtartalék a tűzbiztosítási ágban 1.475.641 frtra rug; s a saját számlára maradt díjbevétele 50 1/2 kamattal teszi; a szállítványbiztosítás díja 10.109 frtot tesz. Az időbeli díjak tárczája az elmúlt évben kerek 19 millió frtot ért el. A társulat fennállása óta az összes forgalmi árakban előfordult károk fejében 148 millió frtot fizetett ki. A főszámadás 272.247 frt 64 kr. nyereséget mutat fel, melyből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után részvényenkint 50 frt osztalék kifizetése határozottat el. — Az értékpapírok nyereséget mutattak fel, — az 1888. évben az előbbi osztály meglehetősen kedvezően zárult, holott a jégbiztosítás igen tetemes veszteséggel járt. Ezen veszteség fedezésére azonban az előbbi években gyűjtött jégbiztosítási külön tartalék áll rendelkezésre, mely azonban csak részben vétetett igénybe, és az igazgatóság jónak találta a jégvészteség egy részét a többi osztályok forgalmi többletéből fedezni úgy hogy a jégbiztosítás külön tartalékára még 200.000 frt új számlára előirható volt. A három életbiztosítási magasabb értéke által eredményezett nyeresémeny a számlába be nem vonatott, hanem az egész összeg, vagyis 169.433 frt az árfolyam tartalék-emelésére fordítottat. A társulat tartalékai (a 4 milliót tevő részvénytőkén kívül, melyre 40 kamattal — 1.600.000 forint fizettetett be) 1888. decz. hó végével a 12 millió frtot felülhaladja, és pedig az életbiztosítások tiszta díjtartaléka 1.475.641 frt, a szállítványbiztosítás tiszta díjtartaléka 10.109 frt, a jégbiztosítás külön tartaléka 200.000 frt, az árfolyamigadozások tartaléka 240.297 frt, az életbiztosító ág külön nyeresémeny-tartaléka 250.000 frt és az általános nyeresémeny-tartalékalap 1.085.129 frt. — Az Adriaal biztosító-társulat már egy fél század óta hazánkban képviselve. Jelenlegi magyarországi főképviselete, illetve magyarországi osztálya Budapesten Báró Podmaniczky Frigyes vezetése alatt áll.

Történelmi naptár.

Június 28.

- 1577. Ruhens festő szül. Siegen. (Nassau.)
- 1813. Scharnhorst tk. megh. Prága.
- 1866. Út. Munchengráz. Skalitz.
- 1873. Deák Ferencz utolsó beszédét tartotta.

Június 29.

- 1831. Stein H. F. K. báró, por. államf. megh.
- 1860. Aisen bevétele.

Június 30.

- 1522. Reuchlin Jan. humanista megh.
- Július 1.

- 1860. Schubert G. H. természettudós megh.

Július 2.

- 1298. Nassaui Adolf ném. kir. megn.
- 1714. Gluck Ch. W. zeneszerző szül.
- 1724. Klopstock ném. költő szül.
- 1807. Colberg ostromált felhagyta.

Felolós szerkesztő és lapfajladónas: **DR. MOLNÁR GYULA.**
Kiadó: **OBLÁT KÁROLY.**

NYILTTER®).

Seiden-Grenadines, schwarz und farbig (auch alle Lichtfarben) 95 ft. bis fl. 9.25 p. Met. (in 18 Lual.) — Schwarz, weiß und farbige Seiden-Damaße von fl. 1.40 bis fl. 7.75 p. Met. (18 Lual.) — verendet rosen- und hüdenweije portos- und zollfrei das Fabrik-Depot 0/1. Seneberg (N. und N. Hofier.), Zürich. Müller umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Borítóknak, kik a bort savanyvívűzőknek sze-
retik vegyíteni, mindenkéül e'őt a

MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
Legtöbbet fogyasztás
SAVANYÚ-KUTY

ajánlat. E víz közömbösíti a bor savát és az italnak kelte kel emese, ingerelő mellekzít ad, amékkül, hogy azt fokozza fastene.

*) E rovat alatt közöltökört nem vállal felelősséget a szerk.

MINDENKIT KAPHATÓ. 17. KITIUNYTO ÉREM

LEGFINOMABB MINOSEG

CHOCOLAT
SUCHARD
NEUCHÂTEL (SCHWEIZ).

OLCSÓ ÁRAK.

KÖNNYEN OLDHATÓ KAKAO
11 frtől 1 kg-ig 200 csebbe 1 társulat

Biztos fizetést
és juttatást azok, aly egyének-
nek, kik törvényes jogukból rész-
vételt követelnek a közbeszabály-
hozatalára közhatalmank.

FUCHS H.
váltóüzlete
7-12
Budapest, Dobótya-utca 9.

A NEW-YORK

életbiztosító társaság.
Alapított 1845-ben s tisztán kölcsönös-
ségen alapul.
1889. január 1-én az aktívák 484 millió frankra rügtek.
Főosztály nyeresémeny-többlet 36.703.761 frank.
A tőke letelek jövedelme 22 millió frank, ami az
aktívák 5%-át meghaladja, és a tartalék 5% -át teszi.
Fennállása óta, 1889. január 1-ig a társaság ki-
fizetett: 300.693.499 frankot.
Eredékes biztosításokért 306.814.310
Nyeresémenyekért és visszaváltásokért 306.814.310
Az 1888-ban újonnan felvett biztosítások 647
millió frankra emelkednek.
A társaság Európa fővárosaiban épeny mint Assis-
ban, Afrikában, Amerikában fiókákat állított fel. Minian
tisztán kölcsönösségen alapul és minian minnesem rész-
vényesek, a tőke és nyeresémeny a biztosítottak kizáró-
lagos tulajdona marad.
Reterevencziák Magyarországon:
A magyar általános hitelbank.
A pesti magyar kereskedelmi bank.
Strasser és König Budapesten.
Deutsch Ignacz és fia Budapesten.
Közlelebbi felvilágosításokat ad:
a „New-York“ életbiztosító társaság
igazgatósága
6-6
Budapest, Koronaherecz-utca 20.,
és a zombori főgymnázium:
Bárany Lipót és Fia urak.

Igazi gyógyhatású malaga kivonat

a klosterburgi cs. kir. vegyészeti intézet analýsa szerint
igen jó, igazi malaga,
mely általánosn legjobb erősítőszernek betegesek, gyen-
gélkek edök, gyermekek számára, vészérgényesség és gyomorbe-
tegség ellen van elismerve.

1/1 és 1/2 literes eredeti palackokban.

Vinador

spanyol bornagykereskedés

törvényileg védett védjegyével ellátva.

Kapható Bécsben, Hamburgban, 2 frt 50 kr. és 1 frt 20 kros
üvegekben, továbbá különféle külföldi borok eredeti palackok-
ban és arak mellett FALCIONE G. úrnál, Zomborban.

Poharakban árusítatik HORVÁTOVICSS STIPO-nál, az
»Elefant« szállodában.

E jegyre »Vinador« valamint a védjegyre tessék kérem
jól vigyazni, mert csak így nyújthatunk garantiát a bor
eredetiségeert és jószágért.

Minden rovar ellen a legjobb szernek elismert

(Beesomagolt üveg.)

igly vehető **valódinak,**

mert csakis üvegekben létezik **J. ZACHERL** névvel; és más ellen
nem óvandó, mint a krajczáronkint elárusított, hamisított ro-
varporok ellen;

továbbá a többibben ocsmányó módu utánzások ellen a »valódi Za-
cherlin« üvegekben, komolyan óvatik mindenki, dacára annak, hogy
minden saját hírnevére néző ismételőd maga a hamisítások és
tövézetések ellen van.

Zacherl J., Bécs.

Kapható:

- Zomborban Saly Antal úrnál.
- Gallé Emil
- Falcione Gusztáv úrnál.
- Weidinger S. és Zs.
- Zomborban Engel Adolf úrnál.
- Mayer és Thum uraknál.
- Apatinban Abraham Sándor úrnál.
- Tesz György úrnál.

Valamint Magyarországon minden egyéb városaiban és községeiben vannak raktárak, ott, ahol »Zacherlin«
hirdetményei kifüggesztve vannak.

(Lelőpezett üveg.)